

“Hij die rauw vlees eet”

Wij hebben er reeds op gewezen, dat Arctica in tegenstelling met de zuidpoolgebieden van oudsher bewoond is. Je moet deze nederzettingen natuurlijk niet met Europese ogen zien, want men vermoedt dat slechts 40 à 50 000 Eskimo's in de reusachtige gebieden van Alaska, Noord-Canada en op de Groenlandse kusten leven. Om het even concreet uit te drukken : een Eskimogezin van vier personen beschikt over een ruimte van niet minder dan 3000 km², dit is de oppervlakte van een Belgische provincie! Als wij aan Eskimo's denken, stellen wij ons primitieven voor. Dat is gedeeltelijk juist. De Eskimo's zijn klein van gestalte (mannen 1,57 meter, vrouwen 1,45 meter), ze hebben uitstekende jukbeenderen, een kleine neus, een bruingele huid, sluike haren en een breed, zeskantig gelaat. Zij verenigen dus in hun fysieke voorkomen Mongoolse en Indiaanse kenmerken. Vandaar het geheimzinnige probleem gesteld door hun herkomst, waarover wij hier niet zullen uitweiden. Zeker is het dat zij van het vasteland in de richting van de zee verhuisden. Hun

naam kregen zij spottenderwijze van de Indianen, want Eskimo betekent : hij die rauw vlees eet. Hij zelf houdt er een andere mening op na, want hij noemt zich Inoeit, dit is mensen, volk. Zijn hele bestaan hangt nochtans van rauw vlees af : daarom zijn de zeehond voor de Kusteskimo en de kariboe voor de landbewoners van levensbelang. De bewoners van de noordpoolgebieden zijn bij uitstek jagers. De zomer is de drukke jachtperiode. Zodra de dooi intreedt, trekt de Eskimo er met zijn harpoen, zijn pijl en zijn boog op uit : langsheen de kusten beginnen de ijsbanken te scheuren; dat is het ogenblik om de zeehonden, die in de kleine kreekjes wat lucht komen snappen, of zelfs in de vroege zon liggen te luieren, te treffen. In de zomer kiest de Eskimo de volle zee : met zijn kajak en zijn harpoen voelt hij zich pas in zijn element. Dan durft hij zelfs walrussen en walvissen aan, hoe gevaarlijk dat ook is, want de Eskimo is een slecht zwemmer. Omwille van het ijskoude water leren de jongeren niet zwemmen! Men schat dat in sommige delen van

Groenland één vijfde van de sterfgevallen bij jagers aan verdrinking te wijten zijn. Waarom nu deze drukke bedrijvigheid? De Eskimo moet zijn voedselvoorraad voor de verschrikkelijk lange winter aanleggen, al is hij wel eens verplicht bij temperaturen van -30° C voedsel te zoeken. Dan spant hij zijn poolhonden voor de slede en begint de zwerftocht over het pakijns op zoek naar luchtgaten van zeehonden, naar vossen, wolven, beren en walrussen. De Eskimo-slede is het ideale vervoermiddel. Denk maar niet, dat je in de poolgebieden met een mooie wagen er beter zou aan toe zijn! Deze slede is gemaakt van... beenderen en bevroren vlees. De schaatsen van de slede worden elke morgen ingewreven met lauw water of urine, die dan onmiddellijk bevriest en het oppervlak volkomen glad maakt. Eén met de slede is de poolhond: je weet dat hij wereldberoemd geworden is, want Laika, de eerste ruimtereizigster, was een afstammeling van dit sterke honderras. Bij 30 à 40 graden onder nul voelt hij zich het best; hij trekt dan gemakkelijk een last van 40 kg en legt, zo nodig, 150 km per dag af. In de zomerperiode heeft hij het kwaad: dan krijgt hij weinig eten en dan wordt hij wel eens zo gevaarlijk als een wolf.

Bij het vallen van de poolnacht, dit is begin oktober, heerst er nog even een drukke bedrijvigheid, want dan rolt de Eskimo zijn tent van zeehondevel op en bouwt de bewoner uit de centrale gebieden van Canada en Noord-Groenland zijn winterwoning: de *iglo*. Deze primitieve woning getuigt van een bewonderenswaardig vernuft. Ze is helemaal van ijsblokken vervaardigd. De Eskimo tekent eerst een cirkel op de harde sneeuwlaag, snijdt dan schuine blokken sneeuw uit, plaatst die stelselmatig op elkaar in een steeds nauwer wordende kring. Ten slotte heeft hij nog één enkel blok nodig om het koepelvormig gewelf te sluiten. Nog een kleine opening, waarlangs rook en damp kunnen ontsnappen, en zijn iglo is klaar! Zulk een iglo is water- en luchtdicht en het is er heerlijk warm: 5 à 10° C zijn voldoende om de Eskimo met ontbloot bovenlijf te doen eten en slapen! De hut wordt verlicht en verwarmd met een vetlamp. Het is dan veilig in de iglo, terwijl buiten de blizzard raast en de poolhonden in de gang vóór de woning bescherming zoeken. Indien je je niet veilig acht in een iglo, kun je het eens in een stenen of aardden hut proberen. Daarvoor slepen de Eskimo's steenblokken aan, die zij soms kilometers ver

Arctica wordt van oudsher bewoond door Eskimo's over wier herkomst men nog geen zekerheid heeft. Het leven van deze "rauwvleeseters" hangt af van de dieren uit de omgeving, voornamelijk de zeehond en de kariboe. Al het vernuft van de Eskimo's is toegespitst op de jacht en op de bescherming tegen de lange poolnacht. Getuigen hiervan de kajak, de slede, de harpoen, de boog en de pijl en niet in het minst de wonderlijke iglo.

met sleden moeten aanvoeren.

De Landeskimo's en de Lappen, die van de kariboe leven, wonen in "comfortabeler" tenten, die vaak uit twee vertrekken bestaan: een proviand- en een woonkamer. Meer zuidelijk hebben de Lappen houten woningen gebouwd, waarvan de wanden met mos en sneeuw worden opgevuld. Of de hut wordt van aarde en turf gemaakt en gedeeltelijk onder de grond ingegraven.

